

Çalışma Yapraklarıyla

7.Sınıf

DİL
BİLGİSİ

Özet Konu Anlatımı
Çözümlü Sorular
Cevaplı Testler

7. SINIF DİL BİLGİSİ

EDITÖR

Turgut MEŞE

YAZAR

Komisyon

Bütün hakları Editör Yayınevine aittir.

Yayıncının izni olmaksızın kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekânîk yollarla ya da fotokopi yoluyla basımı, çoğaltılması ve dağıtımı yapılamaz.

SERTİFİKA NO

40447

KAPAK TASARIMI

Editör Yayınevi Dizgi Ekibi

SAYFA TASARIMI

Editör Yayınevi Tasarım Ekibi

BASKI VE CİLT

Data Dijital Matbaacılık

ANKARA

İLETİŞİM

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi

1518 Sok. Mat-Sit İş Merkezi No:2/20

Yenimahalle / ANKARA

Tel: 0 312 384 20 33 - 0 505 925 57 81

Fax: 0312 342 23 58

www.editoryayinevi.com

Kitap hakkında görüş ve önerileriniz için

WhatsApp hattımız: 0 505 925 57 81

İÇİNDEKİLER

FİİLLER (EYLEMLER)	1
FİİLLERİN ANLAM ÖZELLİKLERİ.....	3
FİİL ÇEKİM EKLERİ (KİP EKLERİ)	5
FİİL ÇEKİM EKLERİ (KİŞİ EKLERİ - FİİLLERDE OLUMSUZLUK - FİİLLERDE SORU).....	9
FİİL KİPLERİNDE ANLAM (ZAMAN) KAYMASI.....	11
FİİLDE YAPI	13
FİİLDE YAPI (BİRLEŞİK FİİLLER).....	15
EK FİİL (EK EYLEM)	17
ZARFLAR (BELİRTEÇLER)	21
YAZIM KURALLARI (BÜYÜK HARFLERİN KULLANIMI).....	25
YAZIM KURALLARI ("DE" NİN YAZIMI)	27
YAZIM KURALLARI ("Kİ" NİN YAZIMI - "Mİ" NİN YAZIMI).....	29
YAZIM KURALLARI (SAYILARIN YAZIMI)	31
YAZIM KURALLARI (KISALTMALARIN YAZIMI - SATIR SONUNA SİĞMAYAN SÖZCÜKLERİN YAZIMI) .	33
YAZIM KURALLARI (BİRLEŞİK SÖZCÜKLERİN YAZIMI)	35
ANLATIM BOZUKLUKLARI (ANLAM YÖNÜNDEN ANLATIM BOZUKLUKLARI)	37
NOKTALAMA İŞARETLERİ (NOKTA - VİRGÜL - SORU İŞARETİ)	41
NOKTALAMA İŞARETLERİ (NOKTALI VİRGÜL - İKİ NOKTA - ÜNLEM İŞARETİ)	43
NOKTALAMA İŞARETLERİ (ÜÇ NOKTA - KISA ÇİZGİ - UZUN ÇİZGİ)	45
NOKTALAMA İŞARETLERİ (KESME İŞARETİ - TIRNAK İŞARETİ)	47
NOKTALAMA İŞARETLERİ (EĞİK ÇİZGİ - YAY AYRAÇ - KÖŞELİ AYRAÇ)	49
CEVAP ANAHTARI	51

FİİL (EYLEM)

- Varlıkların yaptıkları veya etkilendikleri işleri, hareketleri, oluşları, kılışları, durumları zamana ve kişiye bağlı olarak anlatmada kullanılan sözcüklere **fiil (eylem)** denir.

Örnek:

› gül-, koş-, otur-, ağla-, yaz-, seç-, kız-, sız-, uyu-...

- Fiiller birer sözcük türüdür. Fiileri diğer sözcük türlerinden ayıran özellik; iş, oluş ve hareket bildirmeleridir.

Fiiller Diğer Sözcük Türlerinden Nasıl Ayırt Edilebilir?

» Fiilleri diğer sözcük türlerinden ayırmak için kök ve gövdelerine “-mek/-mak” mastar eki getirilir. Mastar eki getirilen sözcük anlamlı oluyorsa o sözcük fiildir.

Örnek:

› gör(mek), uyu(mak), sev(mek), yüz(mek), kız(mak), yaşa(mak), gözetle(mek)...

» Bazı sözcükler (genellikle eş sesli sözcükler) hem fiil hem de isim özelliği gösterir. Bu tür sözcüklerin fiil mi yoksa isim mi olduklarını anlamak için cümle içindeki anlamlarına bakmak gerekir.

Örnek:

› Evladım, bu hayatta her zaman **gül!** (fiil)
Bahçedeki çiçeklerin cinsi **gül.** (isim)

Not: Fiiller sözlüklerde mastar eki almış hâlde bulunur.

Örnek:

› “Süz-” fiilinin anlamını bulmak için sözlükte “süzmek” ifadesini bulmak / aramak gerekir. Fiil doğrudan “süz” şeklinde aratılırsa sözlükte herhangi bir sonuca ulaşılamaz.

- Fiiller karşıladıkları anlamlara göre iş (kılış) fiilleri, durum fiilleri ve oluş fiilleri olmak üzere üç başlıkta incelenir.

Soru: Aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiil niteliğinde bir sözcük yoktur?

- A) Vücudunu gerip arkaya doğru sarkıttı kendini.
B) Tahtadaki yazılar hemen önümde, yerdeydi.
C) Başımı kaldırdım ve etrafı iyice bir kolaçan ettim.
D) Hepimizi mest eden bir türkü seslendirdi.

Çözüm: Seçeneklerde verilen sözcüklerin fiil niteliğinde olup olmadığını anlamak için bu sözcüklerin kök veya gövdelerine “-mek/-mak” mastar eki getirilmelidir. Anlamlı olan sözcük fiil niteliğindedir.

Seçeneklerde fiil niteliğinde olan sözcükler:

A → sarkıttı → sark (mak) → Anlamlı
kök

sarkıt (mak) → Anlamlı
gövde

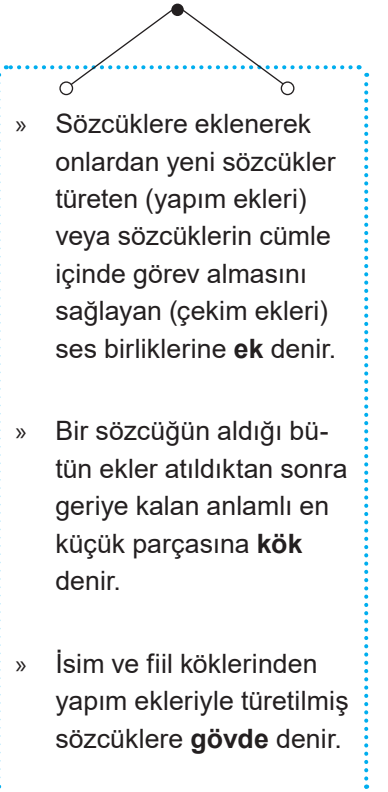
B → Fiil niteliğinde sözcük yoktur.

C → kaldırdım → kaldır (mak) → Anlamlı
gövde

ettim → et (mek) → Anlamlı
kök

D → seslendirdi → seslen (mek) → Anlamlı
gövde

seslendir (mek) → Anlamlı
gövde

FİİL KİPLERİNDE ANLAM (ZAMAN) KAYMASI

- Fiil çekimlerinde kip ekleri, her zaman kendi anlamlarında kullanılmayabilir. Bir kip ekinin; kendi anlamının, zamanının, dileğinin dışına çıkarak başka bir kip ekini kast edecek biçimde kullanılmasına **fiil kiplerinde anlam (zaman) kayması** denir. Bu durumda yüklem çekimlendiği kiple yapıldığı zaman farklıdır.

Örnek:

- › Sağlıklı yaşamak için düzenli olarak spor yapıyor.

Bu cümle, anlam olarak geniş zaman kip ekine (yapar) uygunken “yapıyor” şeklinde şimdiki zaman kip ekiyle çekimlenmiştir. Bu bakımdan fiildeki zaman ekiyle eylemin gerçekleşme zamanı uyuşmamaktadır.

Örnek:

- › Gelecek yıl tatile hep birlikte gideriz.

Bu cümle, anlam olarak gelecek zaman kip ekine (gideceğiz) uygunken “gideriz” şeklinde geniş zaman kip ekiyle çekimlenmiştir. Bu bakımdan fiildeki zaman kipiyle eylemin gerçekleşme zamanı uyuşmamaktadır.

Örnek:

Cümle	Kullanılan Zaman (Biçim)	Kast Edilen Zaman (Anlam)
› Ahmet Bey, bir gün balığa gider.	gider → Geniş zaman	gitmiş → Duyulan geçmiş zaman
› Onu görür görmez bayılıyorum.	bayılıyorum → Şimdiki zaman	bayıldım → Görülen geçmiş zaman bayılmışım → Duyulan geçmiş zaman
› Yarın gelerseniz çok sevinir.	sevinir → Geniş zaman	sevinecek → Gelecek zaman
› Haber alır almaz ararsın.	ararsın → Geniş zaman	ara (Eki yok) → Emir kipi
› Beş altı güne yüzmeyi öğreniyorum.	öğreniyorum → Şimdiki zaman	öğreneceğim → Gelecek zaman
› Onunla en geç yarın görüşelim.	görüşelim → İstek kipi	görüşmeliyiz → Gereklilik kipi

ÇEKİMLİ FİİL

- Kip (zaman) ve şahıs eki almış fiillere **çekimli fiil** denir.

Fiil Kök ya da Gövdesi + Kip Eki + Kişi Eki = Çekimli Fiil

- Çekimli fiiller cümlelerde yüklem göreviyle kullanılır. Çekimli fiilleri cümleden çıkardığımızda cümlenin anlamı bozulur.

Örnek: Her akşam ailecek kitap okuruz.

- › oku- → fiil kökü -r → geniş zaman eki (kip eki) -uz → 1. çoğul kişi eki (biz)

Not: Anlam kayması, anlatım bozukluğuna neden olmaz. Ayrıca isim cümlelerinde anlam kayması aranmaz.

Soru: Annem haftaya beni oyuncakçıya götürüyor.

Bu cümledeki anlam kayması olayı aşağıdakilerden hangisi ile açıklanabilir?

- Şimdiki zaman kipi gelecek zaman anlamında kullanılmıştır.
- Gelecek zaman kipi şimdiki zaman anlamında kullanılmıştır.
- Şimdiki zaman kipi geniş zaman anlamında kullanılmıştır.
- Geniş zaman kipi şimdiki zaman anlamında kullanılmıştır.

Çözüm: Verilen cümlede fiil (götürüyor), şimdiki zaman kipinde çekimlenmiştir. Ancak cümlede geçen “haftaya” sözcüğünden, eylemin gelecekte gerçekleştirileceği anlaşılır. Bu durumda cümledeki anlam kayması olayı, şimdiki zaman kipinin gelecek zaman anlamında kullanılmasından kaynaklanmıştır.

FİİLDE YAPI

- Fiiller yapılarına göre üç başlıkta incelenir.

BASİT FİİLLER

- Yapım eki almamış ve diğer sözcüklerle birleşmemiş fiillerdir. Basit fiiller kip eklerini ve şahıs eklerini alabilir.

Örnek:

- › Her gün bir saat yürüyüş yapar. (Fiil köküne geniş zaman eki getirilmiş → basit yapı)
- › Yüz metreyi dokuz saniyede koşmuş. (Fiil köküne duyulan geçmiş zaman eki getirilmiş → basit yapı)
- › Yıllardır üniversitede okuyorum. (Fiil köküne şimdiki zaman ve şahıs eki getirilmiş basit yapı)

✍ **Not:** Basit fiiller; kip ve kişi eki, ek fiil olabilir. Bu ekler çekim eki olduklarından fiilin yapısında değişiklik meydana getirmez.

TÜREMİŞ FİİLLER

- Yapım eki getirilerek türetilmiş olan fiillerdir. Türemiş fiiller, isimden türeyenler ve fiilden türeyenler olmak üzere iki başlıkta incelenir.

İsimden Türeyen Fiiller

- İsim soylu sözcüklere, isimden fiil yapım eklerinin getirilmesiyle oluşan fiillerdir.

Örnek:

- › su → su-la (mak) › göz → göz-et (mek)
- › az → az-al (mak) › kara → kara-r (mak)
- › dert → dert-leş (mek) › kan → kan-a (mak)

Yukarıdaki örneklerde isim olan sözcükler başlangıçta mastar eklerini (-mak/-mek) alamazken yapım eki alıp fiil olduktan sonra mastar eklerini alır hâle gelmiştir.

Fiilden Türeyen Fiiller

- Fiil soylu sözcüklere, fiilden fiil yapım eklerinin getirilmesiyle oluşan fiillerdir.

Örnek:

- › gör- → gör-ün (mek) › at- → at-ış (mak)
- › yaz- → yaz-ıl (mak) › sev- → sev-in (mek)
- › oku- → oku-t (mak) › kaz- → kaz-it (mak)

Verilen örneklerde fiil olan sözcükler yapım eki almadan önce de yapım eki aldıktan sonra da mastar eklerini (-mak/ -mek) alabilir.

Çekim Ekleri: Kelimelerin anlamını değiştirmeyen eklerdir.

Yapım Ekleri: Kelimelerin anlamını değiştiren eklerdir.

Soru: Mutluluk, en önemli amacı olmalı insanın. Her şeyi mutlu olma ölçüğüyle değerlendirmeli. Gerçi; herkes amacının bu olduğunu söylüyor; biliyorum.

Numaralanmış fiillerden hangisi yapı bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV

Çözüm: I, III ve IV numaralı fiiller basit yapıdır. Bu sözcüklere getirilen kip ve kişi ekleri anlamı değiştirmeyen çekim ekleri olduğundan bu sözcükler basit yapıdır. II numaralı sözcük ise yapım eki aldığından türemiş bir fiildir.

II → de^ğ - er - len - dir - meli → **türemiş fiil**
fiil yapım yapım yapım kip
kökü eki eki eki eki

BİRLEŞİK FİİLLER

- Birden çok sözcüğün bir araya gelerek oluşturduğu fiillerdir.

Örnek:

- › sabretmek, göz atmak, affetmek, vazgeçmek...

- Bu fiiller üç grupta değerlendirilir.

✍ **Not:** Birleşik fiili oluşturan sözcüklerden en az biri fiil olmalıdır.

CEVAPLI TEST – 15

1. "mi" soru eki hangi anlamda yazılırsa yazılıns kelimelerden ayrı yazılır ve kendinden sonra gelen eklerle bitişik yazılır.

Aşağıdakilerin hangisinde yukarıdaki açıklamaya uygun olmayan bir kullanım vardır?

- A) Başımı yastığa koydum mu uyurum.
B) Yemek gördüm mü dayanamam.
C) Sevdimmi tam sever miyim acaba?
D) Kızdım mı karşımda kimse duramaz.

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soru edatı olan "mi"nin yazımıyla ilgili bir hata yapılmıştır?**

- A) Yüz ifadelerini anlamlandırmada zorluk çeken otistik çocukların yüz algılama becerilerini anlamada araştırmacılara yardımcı olabilir miyim?
B) Kuşlar bakıştan anlıyor mu diye sorarsak kendimize, sorunun cevabını bulabilir miyiz?
C) Bu yönlendirmenin nasıl yapılabildiğine dair yeni bulgular elde edilecek midir?
D) Bu etki kaşınıtılı durumuyla sınırlı, başka zamanlardaki kaşıma eylemi aynı etkiyi yaratmıyor mu?

3. **Aşağıdakilerin hangisinde yazım yanlışı vardır?**

- A) Az kitap okuyan bir toplum muyuz?
B) Bu kitaplara siz mi aldınız?
C) Çok okunan kitaplar bunlar mıdır?
D) Bu kitabı niçin oku muyorsunuz?

4. I. Seni de onun kadar çok seviyoruz.
II. Geleceği varsa göreceğide var.
III. Tam iyileşmişimki yeniden hasta oldum.
IV. Sen ki benim her şeyimsin

Yukarıdaki cümlelerden hangilerinde "de" ve "ki"nin yazımıyla ilgili yanlışı yapılmıştır?

- A) I ve II
B) III ve IV
C) I ve IV
D) II ve III

5. **Aşağıdakilerin hangisinde "ki" bağlacının yazımıyla ilgili bir yanlışı yapılmıştır?**

- A) Canım benim, bunu bana bırakırlar mı ki?
B) Madem ki böyle duygularım kaldı, bu uğurda bir şeyler yapmalıyım!
C) Kapağı kaldırmış ki kuyumcu dükkânı bomboş, mücevherler yok, toz toprak kaplamış her yanı!
D) Sen ki beni tanırsın, niçin böyle düşünüyorsun?

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "ki"nin yazımı yanlıştır?**

- A) Sabah ki olanları duydun mu?
B) Bana haber ver ki ben de geleyim.
C) Duydum ki seninki eve yine geç gelmiş.
D) Masadakiler yere düşmüş, televizyon yerinden oynamıştı.

7. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "mi" soru edatı doğru yazılmıştır?**

- A) Sizler beni daha önce görmüşmüydünüz?
B) Akşam oldumu dışarı çıkarız, derdi büyükannesi.
C) Şimdi ben mi geleyim, sen mi geleceksin?
D) Yakışıklımı yakışıklı bir genç karşımdaydı.

8. **Aşağıdaki cümlelerden hangisinde "ki"nin yazımında bir yanlışı yapılmıştır?**

- A) Yağmur öyle güzel öyle güzel yağdı ki doyasıya islandım.
B) Demek ki sanattan anlamıyor bu kaymakam, yapabileceğimiz bir şey yok.
C) En son bahçedeki masanın üzerinde gördüm onları.
D) Boşuna ısrar ediyorsun, bilki sana güvenim kalmadı.

KISALTMALARIN YAZIMI

- Kuruluş, ülke, kitap, dergi ve yön adlarının kısaltmaları her sözcüğün ilk harfinin büyük yazılmasıyla yapılır.

Örnek:

- › TBMM → Türkiye Büyük Millet Meclisi
- › MEB → Milli Eğitim Bakanlığı
- › ABD → Amerika Birleşik Devletleri
- › AB → Avrupa Birliği
- › TD → Türk Dili
- › G → Güney
- › KB → Kuzeybatı

✍ **Not:** T.C. (Türkiye Cumhuriyeti), T. (Türkçe) kısaltmalarının dışında büyük harfle yapılan kısaltmalarda nokta kullanılmaz.

- Kısaltılan sözcük veya sözcük grubu, özel ad ise ilk harf büyük; tür adı ise ilk harf küçük olur.

Örnek:

- › Alm. (Almanca) › haz. (hazırlayan)

- Küçük harflerle yapılan kısaltmalara getirilen eklerde sözcüğün okunuşu esas alınır.

Örnek:

- › cm'yi (santimetreyi) › kg'dan (kilogramdan)

- Büyük harflerle yapılan kısaltmalarda ekler kısaltmanın son harfine göre okunur.

Örnek:

- › TDK'den (Te - De - Ke'den)
- › THY'de (Te - He - Ye'de)

✍ **Not:** Kısaltması büyük harflerle yapıldığı hâlde, sözcük gibi okunan kısaltmalara getirilen eklerde kısaltmanın okunuşu esas alınır.

Örnek:

- › ASELSAN'da › UNESCO'ya

✍ **Not:** Bazı kısaltmalarda, kelimenin son birkaç harfinin kısaltmaya alındığı görülür. Bazen de kısaltma yapılırken aradaki kelimelerden hiç harf alınmadığı görülür. Bu tür kısaltmalarda, kısaltmanın akılda kalabilmesi için yeni bir kelime oluşturulur.

Örnek:

- › Boru Hattı ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi → BOTAŞ
- › İlim ve Edebiyat Eseri Sahipleri Meslek Birliği → İLESAM

- Sonunda nokta bulunan kısaltmalara gelen ekler kesmeyle ayrılmaz. Bu tür kısaltmalarda ek, sözcüğün okunuşuna göre yazılır.

Örnek:

- › No.lu - Nolu (okunuşu)
- › No.suz - Nosuz (okunuşu)

Soru: Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kısaltmalarla ilgili bir yazım yanlışı vardır?

- A) KATÜ'nün bahar şenlikleri başladı.
- B) PTT'nin özelleştirilmesi tepki alıyor.
- C) Özgür, MTA'da çalışmaya başlamış.
- D) THY'nin ücret politikası yine değişmiş.

Çözüm: Büyük harflerle yapılan kısaltmalara getirilen ek son harfin okunuşuna göre getirilir. KATÜ'nün, PTT'nin, MTA'da ifadeleri doğru, THY'nin ifadesi yanlıştır. İfadenin doğru yazımı "THY'nin" şeklindedir.

SATIR SONUNA SIĞMAYAN SÖZCÜKLERİN YAZIMI

- Türkçede satır sonuna sığmayan kelimeler bölünebilir fakat heceler bölünemez.

Örnek:

- › Güneş sisteminde 8 gezegen ve bunların çevresinde dönen 182 uydudur.

- Birleşik kelimeler satır sonunda bölünürken tek bir sözcükmüş gibi hecelere ayrılır.

Örnek:

- › hanım- » hanıme-
eli (yanlış) li (doğru)

- Ayırmada satır sonunda ve satır başında tek harf bırakılmaz.

Örnek:

- › matba- » mat-
a (yanlış) baa (doğru)
- › A- » Ada-
dana (yanlış) na (doğru)

- Kesme işareti satır sonuna geldiği zaman yalnız kesme işareti kullanılır ayrıca kısa çizgi kullanılmaz.

Örnek:

- › Konya'- » Konya'
nın (yanlış) nın (doğru)

BİRLEŞİK SÖZCÜKLERİN YAZIMI

BİTİŞİK YAZILAN BİRLEŞİK SÖZCÜKLERİN YAZIMI

- Ses olayları görülen birleşik kelimeler bitişik yazılır.

Örnek:

- › kaynana (kayın + ana), pazartesi (pazar + ertesi), sütlaç (sütlü + aş); emretmek, kaybolmak, reddetmek

- Kelimelerden her ikisi veya ikincisi, birleşme sırasında anlam değişmesine uğradığında bu tür birleşik kelimeler bitişik yazılır.

Örnek:

- › aslanagzı (bitki adı), danaburnu (hayvan adı), itdirseği (hastalık adı), gagaburun (alet adı), kedidili (yiyecek adı), dokuztaş (oyun adı), kavuniçi (renk adı)

- Somut olarak yer bildirmeyen alt, üst ve üzeri sözlerinin sona getirilmesiyle kurulan birleşik kelimeler bitişik yazılır.

Örnek:

- › gözaltı, suçüstü, akşamüstü, şuuraltı

- Ara yönleri belirten kelimeler bitişik yazılır.

Örnek:

- › güneybatı, kuzeybatı, güneydoğu, kuzeydoğu

- Her iki ögesi de asıl anlamını koruduğu halde yaygın bir biçimde gelenekleşmiş olarak bitişik yazılan kelimeler vardır.

Örnek:

- › başbakan, beyefendi, başhekim, hiçbir, ustabaşı, birkaçı

- “Ev, hane, name, zade” kelimeleriyle oluşturulan birleşik kelimeler bitişik yazılır.

Örnek:

- › aşevi, huzurevi, kanunname, beyanname, yazıhane, paşazade

- Kanunda bitişik geçen veya bitişik olarak tescil ettirilmiş olan kuruluş adları bitişik yazılır.

Örnek:

- › İçişleri, Genelkurmay, Karayolları, Yükseköğretim

Not: “Biraz, birçok, birçoğu, birkaç, birkaçı, birtakım, herhangi, hiçbir, hiçbir” belirsizlik sıfat ve zamirleri gelenekleşmiş olarak bitişik yazılır.

AYRI YAZILAN BİRLEŞİK SÖZCÜKLERİN YAZIMI

- Etmek, eylemek, edilmek, olmak, olunmak yardımcı fiilleriyle kurulan birleşik fiiller, ilk kelimesinde herhangi bir ses olayı görülmezse ayrı yazılır.

Örnek:

- › azat etmek, alt etmek, arz etmek, ilan etmek, dans etmek, kul olmak, yok olmak, var olmak, azat olmak

- Birleşme sırasında kelimelerden hiçbirisi veya ikincisi anlam değişikliğine uğramayan birleşik kelimeler ayrı yazılır.

Örnek:

- › ateş böceği, Oltu taşı, Ay tutulması, İzmir köftesi, çörek otu, çevre yolu, dil bilimi, çiğ köfte, hafta sonu

- Yer adlarında kullanılan “batı, doğu, güneybatı, orta, uzak...” gibi kelimeler ayrı yazılır.

Örnek:

- › Batı Trakya, Uzak Doğu, Aşağı Ayrancı, Orta Asya, Güney Kutbu, İç Anadolu, Orta Doğu, Kuzey Amerika

- Dış, iç, sıra sözleriyle oluşturulan birleşik kelime ve terimler ayrı yazılır.

Örnek:

- › ahlak dışı, ceviz içi, yurt içi, akli sıra, olağan dışı, yasa dışı, hafta içi, yanı sıra, ardı sıra

- Somut olarak yer belirten alt ve üst sözleriyle oluşturulan birleşik kelimeler ayrı yazılır.

Örnek:

- › deri altı, tepe üstü, su altı, toprak altı, yer altı (yüzey), böbrek üstü bezi

Soru: Aşağıdaki cümlelerden hangisinde altı çizili sözcük grubunun yazımı yanlıştır?

- Evini terk etmiş, geceyi istasyonda geçirmişti.
- Bu meseleleri baş başa konuşsak olmaz mı?
- Ben de zannettim ki ocakta ateş yanıyor.
- Onun gitmesini kendine derdetme, nasıl olsa döner.

Çözüm: A, B ve C seçeneklerinde, altı çizili ifadelerde herhangi bir yazım yanlışı yoktur. D seçeneğindeki ifade ise birleşme esnasında herhangi bir ses olayı gerçekleşmediğinden ayrı yazılmalıdır. Doğru yazımı “dert etme” şeklindedir.

ANLAMCA ÇELİŞEN SÖZCÜKLERİN BİR ARADA KULLANILMASI

- Farklı durum veya duyguları dile getiren sözlerin cümlede bir arada kullanılmasıyla oluşan anlatım kusurudur.
- Bu tür anlatım kusurlarında genellikle kesinlik ve olasılık bildiren ifadeler bir arada kullanılır.

Örnek:

- Günümüzden tam on yıl kadar önceydi. (Yanlış)

Kesinlik Yaklaşıklık

- Günümüzden tam on yıl önceydi. (Doğru)

Kesinlik

- Günümüzden on yıl kadar önceydi. (Doğru)

Yaklaşıklık

Örnek:

- Yerinden yavaşça doğruluverdi. (Yanlış)

ağır ağır hemen

- Yerinden yavaşça doğruldu. (Doğru)

ağır ağır

- Yerinden doğruluverdi. (Doğru)

hemen

ANLAM BELİRSİZLİĞİ

- Bazı cümlelerde tamlamanın bir ögesinin eksikliği ya da gerekli yerde virgülün kullanılmaması anlam belirsizliğine yol açar.

Örnek:

- Artık yüzünü dahi görmeyeceğim! (Kimin yüzünü?)
- Artık senin yüzünü dahi görmeyeceğim!
- Artık onun yüzünü dahi göremeyeceğim!

Örnek:

- Veteriner hekime danışacaktım.
- O, veteriner hekime danışacaktım.
- Veteriner, hekime danışacaktım.

SIRALAMA VE MANTIK HATALARI

- Bazı cümlelerde mantığa aykırı ifadelerin kullanımı veya azlık-çokluk, öncelik-sonralık, önemlilik-daha az önemlilik gibi açılardan yanlış sıralama yapılması anlatım bozukluğuna yol açar.

Örnek:

- Bu hastalıktan sonra kısa bir mektup yazmak şöyle dursun, roman bile yazamıyorum.

Roman yazmak önem ve zorluk açısından mektup yazmaktan daha ağır bir iştir. Bu nedenle "kısa bir mektup" ve "roman" ifadelerinin yerleri değiştirilmelidir.

Doğru biçimi: Bu hastalıktan sonra roman yazmak şöyle dursun, kısa bir mektup bile yazamıyorum.

Örnek:

- Defterine yazdığı ve yazmadığı her şiiri okudum.

Yazılan şiirler okunabilir fakat yazılmamış olanları okumak mantığa aykırıdır. Bu nedenle cümleden "ve yazmadığı" ifadesi çıkarılmalıdır.

Doğru biçimi: Onun defterine yazdığı her şiiri okudum.

Soru: Beyin zarı iltihapları iyi tedavi edilmezse ölüme hatta sara nöbetlerine yol açabilir.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- Gereksiz sözcük kullanımı
- Yanlış anlamda deyim kullanılması
- Mantık ve sıralama yanlışlıkları
- Anlamca çelişen sözlerin kullanımı

Çözüm: Ölüm, sara nöbetlerinden daha ciddi bir durumdur. Bu nedenle mantıken "hatta" ifadesiyle daha önemli bir şey söyleneceği belirtildikten sonra "ölüme" ifadesi getirilmelidir. Bu anlatım bozukluğunun nedeni mantık ve sıralama yanlışlığıdır.

Soru: Bu yıl ikincisi düzenlenen yarışmada Ziya son üç yıldır şampiyon olmuş.

Hangisinde bu cümledekiyle aynı nedenden kaynaklanan bir anlatım bozukluğu vardır?

- Çocuğun gece boyunca ağlaması sayesinde uykusuz kaldık.
- Buraya neredeyse yedi yıl kadar önce taşındık.
- Mavili kuşun uçuşunu izliyordu.
- Evde bırak koltuğu bilgisayar bile yoktu.

Çözüm: Sorudaki cümlede mantık hatasından kaynaklanan anlatım bozukluğu vardır. İki yıldır düzenlenen bir yarışmada üç yıldır şampiyon olunamaz. Aynı türden bir anlatım bozukluğu D seçeneğinde de vardır. Koltuk, bilgisayardan daha gerekli bir ev eşyası olduğundan bu cümlede mantık ve sıralama hatası yapılmıştır.

NOKTA (.)

- Tamamlanmış cümlelerin sonunda nokta kullanılır.

Örnek:

- › Tarih her geçen gün yeni bir boyut kazanıyordu.

- Bazı kısaltmaların sonunda nokta kullanılır.

Örnek:

- › Vanilya, kakao vb. ürünlere ihtiyacımız olacak.

- Saat ve dakika gösteren sayıları birbirinden ayırmak için nokta kullanılır.

Örnek:

- › 09.30'da canlı dersim başlayacak.

- Tarihlerin yazılışında gün, ay, yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için nokta kullanılır.

Örnek:

- › Saruhan 10.01.1994'te, benimle aynı tarihte, doğduğunu söyledi.

VİRGÜL (,)

- Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasında virgül kullanılır.

Örnek:

- › Malatya, Erzurum, Hakkari Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer alır.

- › Oturma grubu, yemek masası, ankastre set almamızı istemişti.

- Birbiri ardınca sıralanan cümleleri birbirinden ayırmak için virgül kullanılır.

Örnek:

- › Önce kısa süreli ısınma hareketleri yaptık, sonra uzunca bir spor faaliyetine giriştik.

- Uzun cümlelerde yüklemden uzak düşmüş olan özneyi belirtmek için virgül konur.

Örnek:

- › Araba, günlerdir bahçenin arka tarafında bekliyor.

- Tırnak içinde olmayan alıntı cümlelerin sonunda virgül kullanılır.

Örnek:

- › Aylardır yolunu gözlüyorum, dedi.

- Anlama güç kazandırmak için tekrarlanan kelimeler arasında virgül kullanılır.

Örnek:

- › Güneş, güneş, güneş bir gölgeydi karanlığa.

- Kendisinden sonraki cümleye bağlı olarak ret, kabul ve teşvik bildiren hayır, evet, peki gibi kelimelerden sonra virgül kullanılır.

Örnek:

- › Evet, iş teklifinizi kabul ediyorum.

SORU İŞARETİ (?)

- Soru bildiren ancak soru eki veya sözü içermeyen cümlelerin sonuna konur.

Örnek:

- › Annem başını kaldırıp bana seslendi:
— Abin?
— Bahçede anne.

- Soru eki veya sözü içeren cümle veya sözcüklerin sonuna konur.

Örnek:

- › Kurtuluş Savaşı'nın Türk milleti için böyle önem taşımasının sebebi nedir?

- Bilinmeyen, kesin olmayan veya şüpheyle karşılaşılan yer, tarih vb. durumlar için kullanılır.

Örnek:

- › Mümtaz Çoğul'un ilk tiyatro eseri "Yorgunlar (1984?) en çok izlenen oyunuydu.
- › Elazığ'dan Malatya'ya yarım saatte (?) gitmiş.

Soru: Yaşam () sanıldığı kadar uzun olmamakla beraber kısa da sayılabilir () Gençlik () yaşamın uzun bir hazırlığından; ihtiyarlık da ağır ağır çöküşünden başka ne olabilir ki ()

Bu parçada yay ayraçla belirtilen yerlere aşağıdakilerin hangisinde verilen noktalama işaretleri sırasıyla getirilmelidir?

- A) (,) (.) (,) (!) B) (,) (,) (:) (?)
C) (,) (.) (,) (?) D) (,) (:) (,) (?)

Çözüm:

Parçanın;

→ Birinci ve üçüncü yay ayraçlarına özneyi belirtmek (yaşam/gençlik) için virgül,

→ İkinci yay ayracına tamamlanmış cümle sonunda olduğundan nokta,

→ Dördüncü yay ayracına soru anlamı taşıyan cümlenin sonunda olduğundan soru işareti getirilmelidir.

Buna göre doğru sıralama "(,) (.) (,) (?) " şeklindedir.

CEVAPLI TEST – 21

1. Aralarında anlamca bağ bulunan sıralı cümleleri ayırmada virgül (,) kullanılır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde böyle bir kullanım söz konusudur?

- A) Adam baktı, elinden gelen bir şey olmadığını anlayınca çöktü, kaldı.
 B) Komşunun oğlu, sırtladığı iki boş küfeyi içeri sokmaya çalışıyor.
 C) Bir kız çocuğu, elinde bir deste maydanoz, takun-yalarını tıkırdatarak yanımızdan geçiyor.
 D) Sarı tenekeden bir tramvay titreyerek, sarsılarak geçti.

2. Öğretmen sınıftaki öğrencilere sordu (1) Neden iki kulağımıza karşılık bir dilimiz var (2) Çok dinleyelim (3) az konuşalım diye mi (4)

Yukarıdaki cümlede kaç numaralı yerlere soru işareti getirilmesi uygun olmaz?

- A) 1 ve 2 B) 2 ve 4
 C) 1 ve 3 D) 3 ve 4

3. **Aşağıdakilerden hangisi noktanın görevlerinden biri değildir?**

- A) Sıra sayı eki yerine kullanılır.
 B) Kısaltmalardan sonra kullanılır.
 C) Küçümseme anlamıyla yay ayrıç içinde kullanılır.
 D) Saat ve dakika gösteren sayıları birbirinden ayırmak için kullanılır.

4. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde emin olunmayan veya bilinmeyen bir bilgiyi belirtmek için kullanılan bir noktalama işareti vardır?**

- A) Gelecek hafta düzenlenecek seminer üç gün (?) sürecektir.
 B) Bu test kitabını iki günde (!) çözüp bitirmiş akıllı.
 C) Sayın sürücüler! Geçiş üstünlük hakkı her zaman yayalarıdır.
 D) Alo! Haydi binecekseniz binin, yoksa gidiyorum!

5. • Soru bildiren ancak soru eki veya soru sözcüğü içermeyen cümlelerin sonunda kullanılır.
 • Soru eki veya sözcüğü içeren ve soru anlamı taşıyan cümle veya sözlerin sonunda kullanılır.
 • Soru ifadesi taşıyan art arda sıralanmış cümlelerde soru işareti en sonda kullanılır.
 • Bilinmeyen, kesin olmayan veya şüpheyle karşılanan yer, tarih vb. durumlar için kullanılır.

Aşağıdaki cümlelerden hangisi verilen açıklamalara ters düşmektedir?

- A) Yunus Emre (1240?-1320) tasavvuf şiirinin en önemli temsilcisidir.
 B) Çok yakından mı bu sesler, çok uzaklardan mı?
 C) Akşam oldu mu sürülerle döneriz?
 D) Ne zaman tükenecek bu yollar, arabacı?

6. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soru işareti yanlış kullanılmıştır?**

- A) Kar yağışı nedeniyle hangi ilçelerde okullar tatil edilmiş?
 B) Sen güldün mü içimdeki çocuğun neşesi yerine geliyor?
 C) Kazadan sadece iki kişi mi kurtulabilmiş?
 D) İzleyebildin mi bari önerdiğim filmleri?

7. “Genç yüzüne kırışıklık düşmemiş, şiirimize, hikâyeciliğimize taptaze bir hava getiren isimdi.”

Bu cümlede hangi sözcükten sonra virgül (,) konursa anlam karışıklığı giderilmiş olur?

- A) genç B) yüzüne
 C) taptaze D) getiren

8. Bugün çok çalıştım, biraz dinlenmeliyim.

Hangi öğrenci yukarıdaki cümlede kullanılan virgülün görevini doğru açıklamıştır?

- A) Ali: Anlam karışıklığını önlemiştir.
 B) Ayşe: Sıralı cümleleri ayırmıştır.
 C) Elif: Eş görevli sözcükleri ayırmıştır.
 D) Emre: Hitap bildiren sözlerden sonra gelmiştir.

NOKTALI VİRGÜL (;)

- Ögeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için kullanılır.

Örnek:

- › Tuvale, tabloya duygularını yansıtmış; onlarla arkadaş olmuştu.
- Cümle içinde virgüllerle ayrılmış tür veya takımları birbirinden ayırmak için kullanılır.

Örnek:

- › Çilek, kiraz, kayısı yaz; mandalina, nar, kivi kış meyvelerindedir.
- › Aslan, timsah, yılan etçil; koyun, inek, zürafa otçul hayvanlardır.
- İkiden fazla eş değer ögeler arasında virgül bulunan cümlelerde öznedenden sonra noktalı virgül konabilir.

Örnek:

- › Üst kat komşumuz; huysuz, aksi, geçimsiz birine benziyordu.

İKİ NOKTA (:)

- Kendisinden sonra açıklama yapılacak cümlenin sonuna konur.

Örnek:

- › Samet Bey bahçıvanı çağırdı ve saydı: Gülleri önümüzdeki hafta, ağaçları bir ay sonra budayacaksınız.
- Kendisinden sonra örnek verilecek cümlenin sonunda kullanılır.

Örnek:

- › Akşamki yemeğe katılacaklar: Nilay, Selim, Onur, Nahide, Ayla, Kerim...
- Karşılıklı konuşmalarda konuşan kişinin adından sonra konur.

Örnek:

- › Nida: Bugün buluşmaya gelecek misin?
Annem: İşim erken biterse gelmeyi planlıyorum.
- Edebî eserlerde konuşma bölümünden önceki ifadenin sonuna konur.

Örnek:

- › — Sizi buraya hangi rüzgâr attı?
Esrengeçiz kadın cevap verir:
— Trende bir sorun varmış, bu gece otelinizde konaklayabilir miyim?

- Matematikte bölme işareti olarak kullanılır.

Örnek:

- › 81 : 9 = 9
- › 100 : 4 = 25

Soru: Aşağıdakilerin hangisinde iki nokta (:) doğru kullanılmamıştır?

- A) Pazardan aldıklarımız: patates, soğan, pırasa...
- B) İki hayalim var bu dünyada: dürüst yaşamak ve iyi bir insan olmak.
- C) Kar: yeryüzünü kirleten çöpleri mezara gömen bir kefendir.
- D) Öğretmenimiz sürekli şöyle derdi: "Çalışmak, azimli olmanın bir parçasıdır."

Çözüm: C seçeneğinde iki noktanın kullanımı yanlıştır. İki nokta yerine, yüklemden uzak düşmüş özneyi belirtmek için virgül kullanılmalıydı.

ÜNLEM İŞARETİ(!)

- Sevinç, kıvanç, acı, korku, şaşma gibi duyguları anlatan cümle veya ibarelerin sonuna konur.

Örnek:

- › Eyvah! Bu olanları nasıl da tahmin edemediler! (**Şaşırma anlamı vardır.**)
- › Vah vah, bunca hayvan selde telef oldu! (**Üzülme anlamı vardır.**)

Not: Ünlem işareti, seslenme ve hitap sözlerinden hemen sonra konulabileceği gibi cümlenin sonuna da konulabilir.

Örnek:

- › Tüh! Bugün de işe geç kaldım.
Tüh, bugün de işe geç kaldım!
- › Eyvah! Yarın gelecekmiş.
Eyvah, yarın gelecekmiş!

- Seslenme, hitap ve uyarı sözlerinden sonra konur.

Örnek:

- › Hey! Buraya baksana.
- › Selin! Selin!
- › Ali! Neden buraya gelmiyorsun?
- › Pişt! Bana da şeker alsana.

- Alay, kinaye veya küçümseme anlamı kazandırılmak istenen sözden hemen sonra yay ayrıç içinde ünlem işareti kullanılır.

Örnek:

- › Yapsaymış, en iyi şekilde bitirmiş (!) fakat uğraşmamış.

KESME İŞARETİ (')

- Özel adlara getirilen ekleri ayırmak için kullanılır.

Örnek:

- › Halit Ziya Uşaklıgil'in eserlerini inceliyorduk.

- Kişi adlarından sonra gelen saygı ve unvan sözlerine getirilen ekleri ayırmak için konur.

Örnek:

- › Ali Rıza Efendi'nin dört çocuğu vardı.

- Sayılara getirilen ekleri ayırmak için konur.

Örnek:

- › Sene 1945'te nice acılar yaşadı bu dünya.

- Belirli bir tarih bildiren ay ve gün adlarına gelen ekleri ayırmak için konur.

Örnek:

- › 1453 yılının 29 Mayıs'ında İstanbul bize geldi.

- Kısaltmalara getirilen ekleri ayırmak için kullanılır.

Örnek:

- › BOTAŞ'ın son ihalesi henüz yapılmadı.

- Bir ek veya harften sonra gelen ekleri ayırmak için konur.

Örnek:

- › B'den ğ'ye kadar olan harfleri yaz bakalım!

- Seslerin ölçü ve söyleyiş gereği düşürüldüğünü göstermek için kullanılır.

Örnek:

- › Güzelliğin on par'etmez
Bu bendeki aşk olmasa

Not: Kurum, kuruluş, kurul ve iş yeri adlarına gelen ekler kesmeyle ayrılmaz.

Örnek:

- › Gazi Ortaokulunda müdürüm. (**Doğru**)
Gazi Ortaokulu'nda müdürüm. (**Yanlış**)

Not: Özel adlara getirilen yapım ekleri, çokluk eki ve bunlardan sonra gelen diğer ekler kesmeyle ayrılmaz.

Örnek:

- › Türkçenin, Müslümanlık, Avrupalılaşmak, Aydınli, Konyalı, Bursalı, Ahmetler, Türklerin, Türklüğün

Soru: Aşağıdaki cümlelerin hangisinde kesme işareti (') yanlış kullanılmıştır?

- A) Yarın akşam Orhan'lar İstanbul'a geliyorlar.
- B) Kıbrıs'a Akdeniz'den geçerek gidebiliriz.
- C) Ömer Seyfettin'in bütün eserlerini büyük bir zevkle okudum.
- D) Arkadaşım uzun zamandır TRT'de çalışıyor.

Çözüm: Özel isimlere gelen yapım ve çokluk eki ile bu eklerden sonra gelen ekler kesmeyle ayrılmaz. Buna göre "Orhan'lar" ifadesinin yazımında kesme işaretinin kullanımı hatalıdır.

TIRNAK İŞARETİ (" ")

- Başka bir kimseden veya yazıdan olduğu gibi aktarılan sözler tırnak içine alınır.

Örnek:

- › Bakınız şair kışı ne güzel tarif ediyor:
"Beyaz dokusunda bu saf rüyanın / Göğe uzanır tek, تنها bir kâmiş
Sırf unutmak için, unutmak ey kış! / Büyük yalnızlığını Dünya'nın."

- Özel olarak vurgulanmak istenen sözler tırnak içine alınır.

Örnek:

- › Bir şefin, koca bir masa etrafında yemek hazırlamayı "şova" dönüştürdüğü bir mekândayız.

- Cümle içerisinde eserlerin ve yazıların adları ile bölüm başlıkları tırnak içine alınır.

Örnek:

- › Bugün "Yazım Kurallarını" işleyeceğiz.
bölüm başlığı

Not: Konuşmalar tırnak içinde verildiğinde uzun çizgi kullanılmaz.

Örnek:

- › Atımızla tutarken köyün yolunu:
"Abi dedim, gördün mü yeşillenmiş tarlalar?"

Not: Tırnak içine alınan sözlerden sonra gelen ekleri ayırmak için kesme işareti kullanılmaz.

Örnek:

- › Düccane Cündioğlu'nun "Yorum Yorar"ını yorumlayabilir misiniz?

CEVAPLI TEST – 24

1. Özel adlara getirilen iyelik, durum ve bildirme ekleri kesme işaretiyle ayrılırken yapım ekleri, çokluk eki ve bunlardan sonra gelen diğer ekler kesmeyle ayrılmaz.

Bu açıklamalardan hareketle aşağıdaki cümlelerin hangisinde kesme işareti yanlış kullanılmıştır?

- A) İstanbul'a ilk defa geliyorum.
B) Bütün yaz Sait Faik'i okudum.
C) Yarın Cemil'lere mi gidiyoruz.
D) Kangurular Avustralya'da mı yaşar?

2. Fırat () Ceylan'nın kulağına ()

() Ben () üç () deyince koşacağız () dedi.

Yay ayraçlarla belirtilen yerlere, sırasıyla hangi noktalama işaretleri getirilmelidir?

- A) (.) (: (—) (“) (”) (.)
B) (.) (: (“) (-) (-) (.)
C) (.) (: (—) (.) (.) (.)
D) (.) (: (—) (“) (.) (”)

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalama yanlışlığı yoktur?**

- A) “Al-” fiiline gelen “-ış” ve “-tır” ekleri sözcüğü türemiş yapıyı yapmıştır.
B) Adresin sonuna Merkez - BİNGÖL yazın.
C) “Buraya gel dedim.” diye bağırdı.
D) Ben sizi peşin, peşin uyarmaya geldim.

4. Sonunda 3. teklik kişi iyelik eki olan özel ada, bu ek dışında başka bir iyelik eki getirildiğinde kesme işareti konmaz.

Aşağıdakilerden hangisi bu kurala ilişkilendirilemez?

- A) Boğaz Köprümüzün güzelliği turistleri büyülüyor.
B) Amik Ovasının bitki örtüsü yıllar geçtikçe tahrip oluyor.
C) Kuşadamızdaki liman, yaz aylarında yüzlerce turisti karşılayabiliyor.
D) Orta Anadolu'luların buluşma günümüştü bugün.

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalama yanlışlığı yapılmamıştır?**

- A) Reklamlar'da, haberlerde, filmlerde: her yerde yeni çıkan o ürün vardı artık.
B) İzmir, Türkiye'nin Ege Bölgesi'nde yer alan illerinden biridir.
C) Biz Şarklı'lar neden ille her şeyi büyütüp efsaneliştiririz?
D) Bağırarak konuşmaktan hoşlanmaz, dağınık kıyafetle, kocası “Salim'e” bile görünmez bir kadın.

6. Tırnak içindeki sözden sonra ek gelirse kesme işareti kullanılmaz.

Aşağıdakilerden hangisinde bu kurala uygun bir örnek bulunmaktadır?

- A) Esin “Malatya'nın kayısı pestili çok meşhurdur.” dedi.
B) İnsanlara “merhamet” vicdanı besler.
C) “Küçük olanı hor görme dağlar çakıllardan yapılmıştır.” derdi babam.
D) Yahya Kemal Beyatlı'nın “Sessiz Gemi”sini ezberledim.

7. 1. Bu konu Türkçe'nin zenginliğini göstermektedir.
2. Veli toplantısı 10.45'te başlayacaktır.
3. Bu konuyu bir de Niğde'lilere soralım.
4. Mülteci meselesi BM'de görüşülecekti.

Yukarıdakilerin hangilerinde “kesme işareti” yanlış kullanılmıştır?

- A) 1 ve 2
B) 2 ve 3
C) 1 ve 3
D) 3 ve 4

8. “Tırnak içindeki alıntının sonunda bulunan işaret (nokta, soru işareti, ünlem gibi) tırnak içinde kalır.”

Aşağıdakilerden hangisinde bu kurala uyulmamasından kaynaklanan bir noktalama hatası yapılmıştır?

- A) Babası “Daha kaç defa söylemem gerekiyor?” diye sitem etti.
B) Engin “Bu gece çok maceralı bir bilim-kurgu filmi var.” dedi.
C) Bu derste “Mai ve Siyah” romanını inceledik.
D) O bana “Şimdi sizinle gelemem”. demişti.

CEVAPLI TEST – 25

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yay ayraç (parantez) farklı görevde kullanılmıştır?

- A) Şiirin birinci kıtasına (dörtlülüğüne) baktım.
 B) I. Dünya Savaşı (1914 - 1918) Osmanlı Devleti'nin sonunu getirdi.
 C) Selfie (öz çekim) bugünlerde oldukça yaygın.
 D) Bu hikâyeyi (öyküyü) ben yazdım.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde noktalama yanlışı yapılmıştır?

- A) İsimlere gelen -da/-de/-ta/-te ekleri bulunma hâl ekleridir.
 B) Onuncu Yıl Marşı'nı yazan Deli Ozan [Faruk Nafiz Çamlıbel (1898-1973)] vefatının 49. yılında anılacak.
 C) Türk Dil Kurumu'nun sözcüklerinden edinin.
 D) Dün elimde "Suç ve Ceza"yı görmüştü.

3. Destekleyeni olsaymış (Önceden yüzümüzü nasıl ak(!) çıkardığı ortada.) zengin mi zengin biri olurmuş.

Bu cümledeki noktalama yanlışı nasıl giderilebilir?

- A) Anlamı tamamlayan ek bilgi köşeli ayraç içine alınarak
 B) Ünlem işareti yay ayraçtan çıkarılarak
 C) "Ortada" ifadesinden sonra virgöl konularak
 D) "olurmuş" ifadesinden sonra soru işareti konularak

4. I. Annem beni Ufuk Hastanesinde (08.01.2005) dünyaya getirmiş.

- II. Servet (Ama ben ne yaptım ki?) dedi.
 III. Adam zengin (!) olduğunu söylüyor
 IV. Türkçe dersinde fiil (eylem) konusunu işleyeceğiz.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümlelerin hangisinde yay ayraç () yanlışı kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

5. Enes için 14.07.2020 tarihi neden önemli?

Bu cümledeki noktaların yerine hangi noktalama işareti getirilirse yazım yanlışı meydana gelmez?

- A) İki nokta B) Kısa çizgi
 C) Eğik çizgi D) Virgül

6. • (...) Evet, her şey insanın elindedir. Fakat insan korkaklığı yüzünden çok şeyi kaybedebilir.
 • –Sorma. (Boğazını gösterdi.) Burama kadar doluyum.
 • Şarkının bu versiyonu (yorumu) biraz sıkıcı.
 • Çok şey üst üste geldi. (...) Annesi de hastalandı.

Numaralandırılmış cümlelerde yay ayraç kaç farklı işlevde kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

7. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde birden fazla noktalama yanlışı vardır?

- A) 19/03/2020 saat 16:45'te oğlum dünyaya geldi.
 B) Ağrı-Van arasını 2(?) saatte gelmiş.
 C) Mehmet Ali Sel [Orhan Veli Kanık (1914/1950)] imzalı "Mevsimler Geçerdi" şiirini okuyor.
 D) Can, Nur, Selim okuldan: Ece ve Cem TÜBİTAK-tan arkadaşlarım.

8. Aşağıdakilerin hangisinde köşeli ayraç kullanımı hatalıdır?

- A) Bu romancımız [Reşat Nuri Güntekin (1889-1956)] pek meşhurdur.
 B) "Aradığın seni arayandır." [Mevlana (1207 - 1273)] sözüne inanırım.
 C) "İki Şehrin Hikâyesi" [Charles Dickens (Çarls Dickens)] en sevdiğim kitaplardan biridir.
 D) Karagöz: Güle güle!.. [Söylenir] Aman neyse ki çiğ hamsi kafası yemekten kurtuldum.

Bandrol Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde bandrol taşıması zorunlu değildir.

İvedik Organize Sanayi 1518 Sok. Matbaacılar Sitesi
Mat-Sit İş Merkezi No.:2/20 Yenimahalle / ANKARA
Telefon: 0 312 384 20 33 Belgegeçer: 0312 342 23 58
WhatsApp: 0 505 925 57 81
www.editoryayinevi.com | bilgi@editoryayinevi.com

